

Pomnik Żołnierzy Wyklętych Śzań we Wrocławiu

W środę, 8 maja, wieczorem we Wrocławiu odsłonięty został Pomnik Żołnierzy Niezłomnych. Monument zlokalizowany został na skwerze pomiędzy ulicami Borowską, Dyrekcyjną i Glinianą. Przedstawia dziewięć postaci żołnierzy zatopionych w szklanych bryłach. W ceremonii odsłonięcia pomnika wzięło udział kilkaset osób. Odsłonięcia pomnika dokonała mjr Wanda Kiałka – łączniczka i sanitariuszka 5 wileńskiej brygady AK, uczestniczka operacji „Ostra Brama”.

Adam Stelmaszek / materiały prasowe Centrum Historii Zajezdnia

Uroczystość rozpoczęła się w środę o godz. 21 na skwerze pomiędzy ulicami Borowską, Dyrekcyjną i Glinianą i mimo późnej pory zgromadziła wielu wrocławian, w tym kombatantów i ich rodzin. Wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej prof. Krzysztof Szwaagrzyk przypomniał, że „79 lat temu w pamiętnym maju 1945 roku wolny świat świętował zakończenie największego kataklizmu w dziejach ludzkości, świętował zakończenie II wojny światowej w Europie”.

Adam Stelmaszek / materiały prasowe Centrum Historii Zajezdnia

„W tym samym czasie w Polsce zbrodniczą brunatną okupację niemiecką zastąpiła inna – czerwona, realizowana przez Związek Sowiecki i polskich kolaborantów. A ci, którzy przez długie sześć lat wojny i okupacji walczyli o wolną Polskę, zamiast należnych im honorów i zaszczytów, doznali udręki, represji, prześladowań i śmierci” – powiedział K. Szwaagrzyk.

Jak stwierdził, odpowiedzią na komunistyczny terror było powstanie „ruchu oporu, w którym przez dziesięć powojennych lat walczyło ponad 100 tysięcy ludzi”.

„Uczestnicy antykomunistycznego powstania w Polsce albo, jak chcą niektórzy, ostatni rycerze Rzeczypospolitej, zapłacili cenę najwyższą. Cenę własnego życia. Komuniści pozbawili ich prawa do życia. Ale pozbawili ich także prawa do własnego grobu. A nawet prawa do pamięci o nich. W wolnej Polsce żołnierze wyklęci, żołnierze niezłomni; ci, o których nie miał pozostać żaden ślad, powracają i zajmują należne im miejsce w naszej polskiej, zbiorowej pamięci” – powiedział K. Szwaagrzyk.

Dyrektor Centrum Historii Zajezdnia Andrzej Jerie powiedział, że „ten pomnik to jest długa historia ludzi, którzy przyczynili się do tego, że powstał i dzisiaj możemy się spotkać”.

„Ten pomnik połączył bardzo wiele osób i środowisk, choć byli tacy, którzy chcieli, żeby ten pomnik dzielił. Droga do dzisiejszej uroczystości zaczęła się kilka dobrych lat temu. Inicjatywa zgłoszona wtedy do rady miejskiej przez radnego Piotra Maryńskiego, poparta przez prezydenta Wrocławia (Rafała Dutkiewicza - PAP) była wyrazem woli wielu środowisk patriotycznych i kombatanckich” – powiedział dr A. Jerie, dyrektor Centrum Historii Zajezdnia.

„Powstała pełna zieleni przestrzeń, która - jestem tego pewien - będzie i atrakcją turystyczną, i miejscem spotkań, i miejscem dobrej, mądrej edukacji historycznej. Niech ten pomnik będzie naszym, wrocławskim pięknym, jasnym głosem upominającym się o pamięć o tych, którzy mieli zostać bez grobów, bez historii, bez czci, zapomniani na zawsze. Mimo że umierali z okrzykiem „Niech żyje wolna Polska” – powiedział Andrzej Jerie.

Odsłonięcia pomnika dokonała mjr Wanda Kiałka – łączniczka i sanitariuszka 5 wileńskiej brygady AK, uczestniczka operacji „Ostra Brama”, która wraz z innymi żołnierzami AK została rozbrojona i aresztowana przez sowietów w 1944 roku, po czym trafiła na zesłanie. Po powrocie związana była z partyzantką antykomunistyczną, działając w oddziale Sergiusza Kościalkowskiego „Fakira”. Została ponownie aresztowana przez NKWD i trafiła do Moskwy, gdzie odbył się pokazowy proces polityczny (tzw. proces szesnastu). Została skazana na katorgę i zesłana do Workuty. Wróciła do Polski w 1956 roku i zamieszkała we Wrocławiu.

Na otwarcie pomnika nie przybył nikt ze strony obecnie urzędującego rządu Donalda Tuska.

Opracowała:

Danuta Piotrowska

Źródła:

Tłumy na odsłonięciu pomnik Żołnierzy Wyklętych we Wrocławiu. Tygodnik Solidarność. <https://www.tysol.pl>
Wrocław Nasze Miasto. Odsłonięcie pomnika Żołnierzy Niezłomnych we Wrocławiu z udziałem setek wrocławian... <https://wroclaw.nasemiasto.pl>

Zdjęcia: Adam Stelmaszek